

Dosarul nr. 3ra-1221/19

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. Gh. Purici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghies, A. Toderas, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim” împotriva Consiliului comunal Pîrlița cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Consiliul comunal Pîrlița, a fost casată integral hotărârea din 8 august 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 27 iulie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Pîrlița cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 22 mai 2017 au recepționat decizia Consiliului comunal Pîrlița nr. 11/2 din 18 aprilie 2017 „cu privire la stabilirea plății anuale de folosire a terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică (drumuri proiectate, drumuri de câmp)”.

Nefiind de acord cu aceasta, la 13 iunie 2017 au înaintat către Consiliul local Pîrlița cerere prealabilă, prin care a solicitat abrogarea pct. 2 din decizia nominalizată, referitor la agenții economici Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, ca fiind adoptat contrar legislației în vigoare. Prin răspunsul Consiliului comunal Pîrlița, expediat la data de 26 iunie 2017, li s-au comunicat că decizia adoptată este una legală.

Prin decizia nominalizată Consiliul comunal stabilește plata anuală pentru anul 2017 de folosire a terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică (drumuri proiectate) în mărime de 4% din prețul normativ. Prin punctul 1/2 al deciziei respective s-a solicitat directorului Societății cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” să achite suma de 2 521 de lei, pentru folosirea terenurilor proprietate publică (drumuri proiectate) cu suprafața de 1,45 ha. Totodată, pct. 2 stabilește plata anuală pentru anul 2017 de folosire a terenurilor proprietate publică (drumuri de câmp) în mărime de 2% din prețul normativ și anume pentru suprafața de 5,18 ha suma de 4 503 lei, iar pentru suprafața de 4,59 ha suma de 3 991 de lei.

În opinia reclamantelor, decizia în cauză este neîntemeiată și ilegală pe motivele expuse în continuare. În conformitate cu art. (1), (2) din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, drumurile sunt căile de comunicație terestră special amenajate pentru circulația vehiculelor și pietonilor, iar drumurile publice sunt drumuri de utilitate publică destinate circulației rutiere și pietonale în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport rutier ale economiei naționale și ale populației și de apărare a țării. Aceste drumuri sînt proprietate publică. Conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale de nivelurile întâi și doi se împart în bunuri ale domeniului public și ale celui privat. Art. 75 din Legea nominalizată prevede că, din domeniul public al unității administrativ teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum și bunurile care prin natura lor, sînt de uz sau (de interes public local). Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface necesitățile colectivității, fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului conform destinației. Drumurile au fost raportate la categoria bunurilor domeniului public de interes local. Astfel, în conformitate cu art. 10 alin. (1) din Legea nr. 121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Circuitul civil al acestor bunuri este interzis, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, iar alin. (2) statuează că, bunurile domeniului public sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Au afirmat că, temeiul de drept, care a stat la baza emiterii deciziei în cauză și anume art. 10 alin. (8) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vînzare a pămîntului și art. 22 din Legea nr. 198 din 15 mai 2003 cu privire la arenda în agricultură, este indicat eronat, deoarece dreptul de arendă poate să producă efecte în urma unei licitații petrecute în conformitate cu legislația în vigoare, iar reclamantii nu au stabilite relații de arendă cu administrația publică locală. În cererea sa a menționat faptul că, pct. 2 al deciziei, stabilește plata anuală pentru anul 2017 de folosire a terenurilor proprietate publică în mărime de 2% din prețul normativ și anume pentru suprafața de 5,18 ha și 4,59 ha. Aceste suprafețe de terenuri reprezintă în viziunea Consiliului comunal Pîrlița - drumuri publice între câmpuri, accesibile tuturor cetățenilor, ele nefiind măsurate individual fiecărui agent economic, ci calculate proporțional în dependență de suprafața prelucrată.

Au explicat că, noțiunea respectivă de plată, este indicată în art. 101 din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997, (care în Decizia nr. 11/2 din 18 aprilie 2017 nu este indicată) și care prevede - plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică aferente obiectivelor

privatizate sau întreprinderilor și obiectivelor private. Astfel, drumurile respective fiind raportate la categoria bunurilor domeniului public de interes local nu pot fi aferente obiectivelor privatizate sau întreprinderilor și obiectivelor private, ele fiind inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Prin urmare, au susținut că, la adoptarea actului administrativ menționat, Consiliul comunal Pîrlița, cu derogări de la legislația în vigoare și în mod arbitrar a decis plățile pentru folosirea de către agenții economici a drumurilor publice, or aceste drumuri fac parte din categoria bunurilor de uz public și pot fi folosite de oricine.

Au solicitat anularea pct. 2 din decizia Consiliului local Pîrlița nr. 11/2 din 18 aprilie 2017 „cu privire la stabilirea plății anuale de folosire a terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică (drumuri proiectante, drumuri de câmp)” în partea ce ține de agenții economici Societatea cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”.

Prin hotărârea din 8 august 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central a fost admisă acțiunea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”. A fost anulat parțial pct. 2 din decizia Consiliului com. Pîrlița nr. 11/2 din 18 aprilie 2017 „cu privire la stabilirea plății anuale de folosire a terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică (drumuri proiectate, drumuri de câmp), în partea ce ține de agenții economici Societatea cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”.

Prin decizia din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea de apel depusă de Consiliul comunal Pîrlița, a fost casată integral hotărârea din 8 august 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim” a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel în baza Extrasului din Proiectul de organizare a teritoriului (f.d.95) și a Fișei cadastrale centralizatoare (f.d.90-94) a stabilit că terenul de 28,01 ha face parte din categoria terenurilor cu destinație agricolă, care este folosit de toți agenții economici din teritoriul comunei, inclusiv de Societatea cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, deoarece ele servesc drept drumuri proiectate special pentru a facilita accesul proprietarilor la terenurile agricole. Respectiv, terenurile respective nu sunt date în administrare Societății cu Răspundere Limitată „NiClux-Agro” și Societății cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim” și astfel nu au fost întocmite contracte de arendă în acest sens, fiind stabilită doar plata pentru folosirea anuală a acestora, pentru toți agenții economici din teritoriu, inclusiv Gospodăriile Țărănești (individuali), suprafața fiind calculată proporțional conform coeficientului de stabilire unilaterală la 1 ha.

Instanța ierarhic inferioară a reținut că, în decizia contestată nu a fost depășit cadrul legal, fiind aplicat procentul minimal pentru plata anuală pentru terenurile agricole.

Totodată, s-a menționat că decizia în cauză a fost supusă controlului obligatoriu sub aspectul legalității de către Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, în conformitate cu art.64 al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și „Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de stat”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009,

iar în cazul în care s-ar fi constatat încălcări de lege, autoritatea emitentă ar fi fost notificată despre acest fapt, dar după cum s-a invocat și în ședința instanței de apel decizia a fost recunoscută ca fiind legală.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, autoritatea deliberativă și reprezentativă – Consiliul comunal Pîrlița, la adoptarea actului contestat a respectat prevederile legale în vigoare și a emis o decizie legală.

La data de 17 august 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu prin intermediul oficiului poștal au depus recurs împotriva deciziei din 12 martie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului au invocat că, nu sunt de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia a interpretat și aplicat eronat normele de drept material, precum și a apreciat în mod arbitrar mijloacele probatorii.

Au solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea fără modificări a hotărârii instanței de fond.

Prin referința depusă la data de 7 octombrie 2019 Consiliul comunal Pîrlița a indicat că recursul urmează a fi respins, deoarece este neîntemeiat și tardiv.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 12 martie 2019, iar Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim” au recepționat-o la 19 iunie 2019.

Prin urmare, recursul depus la data de 17 august 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Niclux-Agro” și Societatea cu Răspundere Limitată „Milen-Agro-Prim”, reprezentate de avocatul Serghei Guțu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu